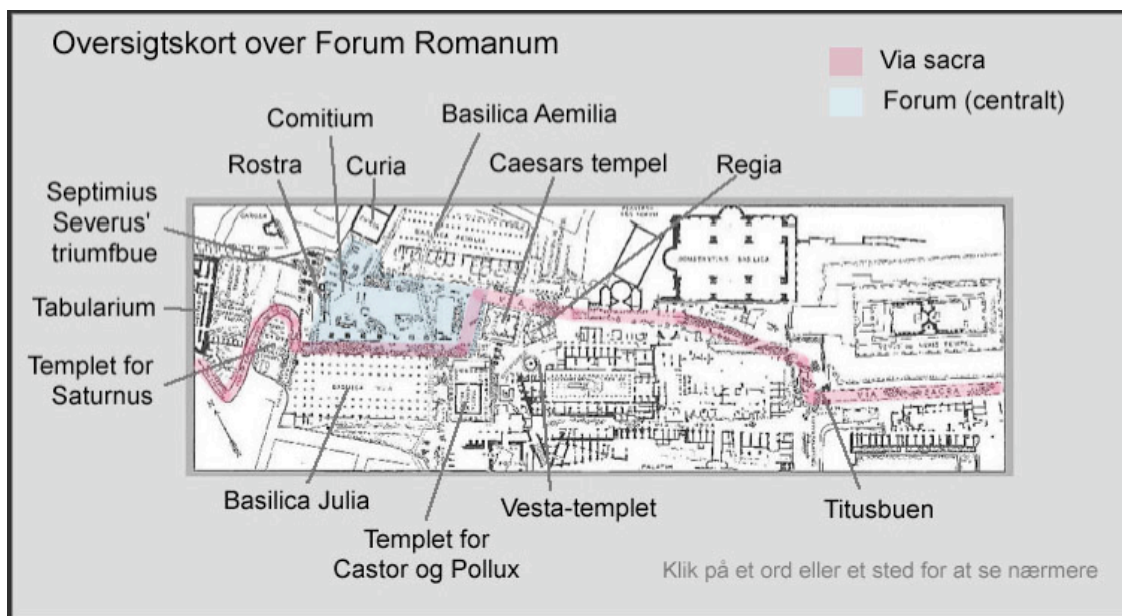

Gloser til Horats' satire I 9: Ibam forte Via sacra.

Vi møder Horats på Via Sacra – den store processionsvej hen over forum – se kortet herunder. Resten forklarer i grunden sig selv – eller bliver forklaret undervejs.

Kortet er taget fra hjemmesiden – hvor ordene er klikbare.

Via sacra: den hellige vej, der gik hen over Forum i Rom, og som bl. a. triumftogene fulgte på vej op mod Capitolium, hvor templet for Juppiter Optimus Maximus stod. nescioquis (eller nescio quis), indef. pron.: en eller anden (egt. 'jag-ved-ikke-hvem'). meditor, 1 dep.: tænker over, spekulerer på. nugae, -arum, 1 f. (kun plur.): småting, bagatel. ago, egi, actum, 3: laver, gør. res, rei, 5 f.: ting; <i>superlativ</i> + rerum (gen. plur.): aller-. 5 cupio omnia quae vis: en høflighedsfrase. adsector, 1 dep.: følger efter, hænger på. numquis, interrog. pron.: mon nogen.	occupo, 1: bemægtiger mig; bryder ind. nosco, novi, notum, 3: lærer at kende. - <i>noris</i> = <i>noveris</i>, doctus, adj. 1-2: lærd, 'digter' (egt. ppp af doceo). pluris, gen. sing. (prisens gen.). miser, adj. 1-2: ulykkelig. ire ... consistere ... dicere: Hermann 13.8. sudor, -oris, 3 m.: sved. mano, 1: flyder. talus, -i, 2 m.: hæl. Bolanus, -i, 2 m.: Bolanus, en mand, der efter sigende skulle have været meget hidsig. cerebrum, -i, 2 n.: hjerne; (her) hidsighed. felix, adj. 3: lykkelig, produktiv; (her) 'god til ...'	10

- quislibet, indef. pron.: hvemsomhelst (egt. hvem det passer).
- garrus, 4: sludrer, vrøvler om.
- vicus, -i, 2 m.: smal gade.
- ut, konj.: da.
- 15 jamdudum, adv.: længe.
- teneo, 2: holder ved.
- persequor, -secutus sum, 3 dep.: forfølger, følger efter.
- quo, rel. adv.: hvorhen.
- iter, itineris, 3 n.: rute, march, vej.
- opus est, upers.: det er nødvendigt.
- nil = non.
- viso, -, -, 3: besøger.
- cubo, cubui, cubitum, 1: ligger (syg).
- hortus, -i, 2 m.: have. - Cæsars haver lå ca. en times gang fra Forum, ude ved højen Janiculum på den anden side af Tiberen; Cæsar havde testamenteret dem som offentlig park.
- piger, adj. 1-2: doven.
- 20 auricula, -ae, 1f.: (lille) øre. - *Deminutiv* af *auris*, øre.
- iniquus, adj. 1-2: urimelig.
- asellus, -i, 2 m.: lille æsel. - *Deminutiv* af *asinus*.
- dorsum, -i, 2 n.: ryg.
- subeo, -i(v)i, -itum, 4: går ind under.
- Viscus, -i, 2 m.: en *Vibius Viscus*, der hørte til kredsen omkring Mæcenar.
- Varius, -i, 2 m.: *L. Varius*, Horats' og Vergils nære ven.
- citus, adj. 1-2: hurtig. - Cfr. *fortius*, *citius*, *altius*!
- moveo, movi, motum, 2: bevæger; *membra movere* = danser.
- 25 Hermogenes, -nis, 3 m.: *Hermogenes*, en digter og sanger, Horats undertiden omtaler meget negativt. Han er ellers ukendt.
- interpello, 1: afbryder, bryder ind.
- cognatus, -i, 2 m.: slægtning.
- opus est, upers.: der er brug for (m. abl.)
- salvus, adj. 1-2: sund og rask.
- compono, -posui, -positum, 3: lægger til rette, 'steder til hvile'.
- conficio, -feci, -fectum, 3: gør færdig.
- insto, -steti, -stitum, 1: står nær, truer.
- fatum, -i, 2 n.: skæbne, 'spådom'.
- Sabellus, adj. 1-2: sabellisk; sabellerne var et folk inde i Italiens højland, nær Horats' fødeby Venusia i Syditalien.
- cano, cecini, cantum, 3: synger, 'spår'. 30
- urna, -ae, 1 f.: urne, krukke. - Den gamle sabelliske kvinde spår åbenbart efter lodder, man trækker ud af en krukke.
- dirus, adj. 1-2: ildevarslende, ond.
- hosticus, adj. 1-2: fjendtlig.
- ensis, -is, 3 m.: sværd.
- latus, -teris, 3 n.: side (af kroppen).
- dolor, -ris, 3 m.: smerte.
- tussis, -is, 3 f.: hoste.
- tardus, adj. 1-2: langsom, sen.
- podagra, -ae, 1 f.: podagra.
- garrulus, adj. 1-2: snakkesalig; (som subst.) snakkehoved.
- quando ... cumque, adv.: engang.
- loquax, adj. 3: snakkesalig.
- vito, 1: undgår.
- adolesco, -levi, -, 3: vokser til.
- Vesta, -ae, 1 f.: Vesta, gudinde for 35 arnen; hun havde sit tempel midt på Forum. - *ad Vestae*, sc. *aedes*.
- quarta pars diei: dagen inddeltes i 12 timer. Klokken er altså her ca. 11.
- respondeo vadato: 'svarer på en stævning', dvs. stiller for retten.

- lis, litis, 3 f.: retssag.
- adsum, -fui, -, -esse: er tilstede, står bi (ved blot at være tilstede viste man sin støtte til den anklagede eller anklageren).
- intereo, 4: jeg går til grunde; *inteream*: 'fanden ta' mig'.
- valeo, 2: er stærk (nok til...).
- civilis, adj. 3: borger-, civil-.
- jus, juris, 3 n.: ret; (plur) jura.
- 40 propero, 1: jeg har travlt.
- dubius, adj. 1-2: tvivlende, usikker.
-ne: (spørgsmålsmarkør).
- relinquo, reliqui, relictum, 3: forlader.
- sodes = si audes, 'om du vil være så venlig'.
- contendo, -tendi, -tentum, 3: anspænder mig imod, strides med.
- pauci, adj. 1-2 (kun plur.): få.
- dexter, adj. 1-2: højre; god, dygtig.
- 45 fortuna, -ae, 1 f.: held, lykke.
- adjutor, -oris, 3 m.: hjælper.
- secundas, sc. partes: anden rolle, 'andenviolin'. I de antikke skuespil var der grundlæggende tre skuespillere til rådighed: *protagonisten*, den bedste skuespiller, og så nr. 2 og nr. 3 med dalende prestige. Horats skal altså spille 'protagonist' og vor navnløse klister-fyr spille andenviolin.
- hic, dem. pron.: denne her. - Ordet bruges også, når man omtaler sig selv: *hic homo*: 'undertegnede'.
- trado, -didi, -ditum, 3: overgiver; 'introducerer'.
- reor, ratus sum, 2 dep.: tror.
- purus, adj. 1-2: ren.
- 50 alienus, adj. 1-2: fremmed (m. abl.: for noget).
- officio, -feci, -fectum, 3: støder imod; 'skader'.
- dives, divitis, adj. 3: rig; *di(vi)tior* komparativ.
- quisque, distrib. pron: enhver. - *Unus quisque*: hver enkelt.
- atqui, adv.: og dog.
- habeo, 2: har, holder; *habet* det forholder sig.
- accendo, -cendi, -censum, 3: antænder.
- tantummodo, adv.: bare, kun.
- quae tua virtus = *ea virtute, quae tua est, ...*
- expugno, 1: nedkæmper, erobrer. 55
- eo, adv.: derhen, derind.
- desum, -fui, -, -esse: svigter (m. dat.). - *dero* = deero.
- munus, -neris, 3 n.: gave.
- excludo, -cludi, -clusum, 3: udelukker.
- trivium, -i, 2 n.: sted hvor tre veje mødes, 'gadehjørne'.
- deduco, 3: fører ned, ledsager.
- Fuscus Aristius, -i, 2 m.: *Aristius* 60
Fuscus, en anden af Horats' nære venner fra Maecenas-kredsen.
- pulcher, adj. 1-2: smuk; *pulchre*, adv.: 'helt fint'.
- vello, velli, vulsum, 3: river i, rykker i.
- presso, 1: trykker på.
- lentus, adj. 1-2: langsom, sløv, sej.
- bracchium, -i, 2 n.: underarm.
- nuto, 1: nikker.
- distorqueo, 2: vrider og vender. 65
- eripio, -ripui, -reptum, 3: river ud af, 'redder'.
- salsus, adj. 1-2: vittig; egt. saltet.
- dissimulo, 1: lader som ingenting.
- jecur, -ris, 3 n.: lever. - Man talte om leveren som sæde for hidsighed o. lign.

- uro, ussi, ustum, 3: brænder.
- bilis, -lis, 3 f.: galde.
- memini, ureg. (kun perf. akt. form): husker.
- trice(n)simus, adj. 1-2: tredivte.
- sabbata, -orum, 2 n. (kun plur.): sabbat, jødisk helligdag. - Den tredivte sabbat betyder vist nok nymåne - en dag, hvor Horats synes at mene, jøderne også holder fridag.
- vin = vis-ne.
- 70 curtus, adj. 1-2: omskåret.
- oppedo, -, -, 3: prutter ad, håner.
- religio, -onis, 3 f.: religiøs betænkelighed. - Horats' syn på religion er nok nærmest epikuræisk: han har ingen religion overhovedet, ikke kun i forhold til jøderne. Men det er ikke helt entydigt.
- infirmus, adj. 1-2: svag, usikker.
- ignosco, -novi, -notum, 3: tilgiver (m. dat.)
- alias, adv.: en anden gang.
- ne: (markerer udråb).
- surgo, surrexi, surrectum, 3: rejser mig, står op. - *surrexe* = *surrexisse*. Akk. m. inf. bruges i udråb (af typen: 'At det skulle overgå mig!')
- inprobus, adj. 1-2: uanstændig, 'slynglen'.
- cultrum, -i, 2 n.: kniv.
- antestor, 1 dep.: kalder som vidne på, at en person med rette bringes for retten med magt. - Denne vidnepåkaldelse fandt sted ved, at anklageren berørte vidnets øreflip og sagde: 'licet te antestari' (Er det i orden at kalde dig til vidne?) ⁷⁵
- oppono, -posui, -positum, 3: rækker frem.
- clamor, -oris, 3 m.: råben.
- utrimque, adv.: fra begge sider.
- undique, adv.: på begge sider.
- concursum, -us, 4 m.: sammenstimlen.
- Apollo, -onis, 3 m.: Apollon, gud for digtekunst.